

REPUBLIKA E KOSOVËS - REPUBLIKA KOSOVO - REPUBLIC OF KOSOVO

**GJYKATA KUSHTETUESE
USTAVNI SUD
CONSTITUTIONAL COURT**

**Priština, 7. jula 2023. godine
Ref.br.: KK 233/23**

U skladu sa stavom 2. člana 112. [Osnovna načela], stavom 1. člana 115. [Organizacija Ustavnog suda] Ustava Republike Kosovo, članom 2. (Organizacija rada Ustavnog suda), članom 10. (Dužnosti sudija) i članom 11. (Predsednik i zamenik predsednika) Zakona br. 03/L-121 o Ustavnom суду Republike Kosovo i na osnovu pod-stavova (a) i (b) stava 1. pravila 10. (Dužnosti predsednika/ce) i stava 1 pravila 14. (Administrativne sednice) Poslovnika o radu Ustavnog suda br. 01/2018, usvojenog 31. maja 2018. godine, odnosno stavovima (a) i (b) stava 2, pravilom 10. (Dužnosti predsednika/ce) i stavom 1 pravila 14. (Administrativne sednice) Poslovnika o radu Ustavnog suda br. 01/2023, usvojenog 27. juna 2023. godine, a u izvršenju odluke Ref.br.: KK224-8/21 od 6. septembra 2021. godine, izmenjene i dopunjene odlukom Ref.br.: KK205/23 od 12. juna 2023. godine, o izmenama i konsolidaciji Etičkog kodeksa za sudije Ustavnog suda, Ustavni sud, na administrativnoj sednici od 27. juna 2023. godine, usvaja sledeći:

**ETIČKI KODEKS
ZA SUDIJE USTAVNOG SUDA**

**Član 1.
Svrha i područje primene**

1. Ovaj Kodeks služi kao vodič za ponašanje sudija Ustavnog suda i teži poštovanju i uzdizanju vrednosti Ustava Republike Kosovo, zaštiti i unapređenju pravde i vladavine prava i zaštiti osnovnih ljudskih prava i sloboda.
2. Sudije su obavezne da uvek postupaju u skladu sa najvišim standardima etičkog i profesionalnog ponašanja tokom obavljanja svojih funkcija i aktivnosti u Ustavnom суду, a takođe i u svojim aktivnostima van Ustavnog suda.

Član 2.

Opšta načela

1. Sudije su dužne da obavljaju svoje dužnosti i funkcije u skladu sa zakletvom sudije Ustavnog suda koja je utvrđena u članu 7. (Imenovanje i početak mandata) Zakona o Ustavnom суду.
2. Sudije su dužne da savesno i nepristrasno obavljaju sudijsku funkciju i odlučuju po slobodnom ubeđenju u skladu sa Ustavom, kao i da čuvaju ugled i dostojanstvo Ustavnog suda, kako je utvrđeno u članu 10. (Dužnosti sudija) Zakona o Ustavnom суду.
3. Svaki/a sudija/tkinja je dužan da učestvuje u radu i procesu odlučivanja Ustavnog suda, kao i da obavlja i druge poslove utvrđene Zakonom i Poslovnikom, kako je utvrđeno u članu 10. (Dužnosti sudija) i članu 19. (Donošenje odluka) Zakona o Ustavnom суду.
4. Sudije su dužne da obavljaju svoje funkcije i aktivnosti uz punu nezavisnost, integritet, dostojanstvo i nepristrasnost, visok nivo poverljivosti i lojalnosti prema dužnosti i da uvek čuvaju poverenje građana u pravdu i u Ustavni sud.
5. Sudije su dužne da pokazuju najviše standarde profesionalnog i etičkog ponašanja, uključujući pristojnost, kolegijalnost i poštovanje u načinu na koji se izražavaju za vreme dok obavljaju svoju funkciju kao članovi Ustavnog suda, i moraju voditi računa o tome da njihovi postupci i izjave uvek budu profesionalni i uz puno poštovanje principa kolegijalnosti i dostojanstva drugog/e.
6. Sudije su dužne da pokazuju iste standarde tokom interakcije sa strankama u postupku, njihovim zastupnicima i drugim licima sa kojima dolaze u interakciju u službenom i ličnom svojstvu.

Član 3.

Nezavisnost

1. Tokom obavljanja svojih sudijskih funkcija, sudije moraju biti nezavisne od svake institucije, javnog organa ili svakog privatnog subjekta.
2. Sudije ne smeju podlegati nikakvom direktnom ili indirektnom spoljašnjem ili unutrašnjem uticaju. Moraju se uzdržavati od svake aktivnosti, izjašnjenja i udruživanja i moraju odbiti da se pridržavaju bilo koje instrukcije i izbegavati svaku situaciju za koju bi se moglo smatrati da ometa njihovu sudijsku funkciju ili da negativno utiče na poverenje javnosti u njihovu nezavisnost.

Član 4. Nepristrasnost

1. Sudije su dužne da obavljaju svoje sudijske funkcije nepristrasno, pošteno i jednakom, bez predrasuda i pristrasnosti po osnovu rase, pola, etničke pripadnosti, seksualne orientacije ili bilo kog drugog ličnog statusa.
2. Sudije ne smeju preduzimati nikakve radnje niti se izjašnjavati na način koji bi mogao izazvati razumnu sumnju u njihovu nezavisnost i nepristrasnost i koji bi mogao da utiče na poverenje građana u nezavisnost, integritet i dostojanstvo njihove funkcije.
3. Sudije su dužne da pokazuju najveći oprez i izbegavaju svaku interakciju sa strankama ili licima povezanim sa predmetima koji se nalaze na razmatranju.
4. Ukoliko ocene da su ispunjeni uslovi za izuzeće utvrđeni u članu 18. (Isključivanje sudije) Zakona o Ustavnom суду i pravilu 38. (Postupak za izuzeće sudija) Poslovnika o radu br. 01/2023 ili veruju da postoje okolnosti koje izazivaju razumnu sumnju u njihovu nepristrasnosti, sudije su dužne da traže isključenje iz učešća u postupku u skladu sa relevantnim odredbama Zakona o Ustavnom суду i njegovog Poslovnika o radu. Pored toga, sudije su dužne da izbegavaju svaku situaciju koja bi mogla da izazove sumnju u postojanje sukoba interesa ili koja bi se mogla poimati kao takva.
5. Sudije ne smeju koristiti prestiž svog sudijskog položaja za sticanje bilo kakve lične koristi. Sudije ne smeju primati nikakve poklone, koristi ili prednosti za sebe ili za bilo kog člana porodice koji bi mogli biti povezani sa njihovim dužnostima ili funkcijama. Ovo podjednako važi, ali nije ograničeno, na poklone u znak zahvalnosti ili gostoprимstva, sa izuzetkom protokolarnih poklona skromne vrednosti.

Član 5. Integritet

Ponašanje sudija mora biti u skladu sa visokim moralnim karakterom koji predstavlja kriterijum za njihovu sudijsku funkciju. Sudije moraju u svakom trenutku biti svesne svoje dužnosti i postupati sa integritetom, dostojanstvom, lojalnošću i potrebnom diskrecijom u očuvanju autoriteta i ugleda Ustavnog суда.

Član 6. Poverljivost

1. Sudije su dužne da čuvaju tajnost informacija koje su nejavne, klasifikovane ili zaštićene zakonom, a koje saznaju u toku obavljanja svojih sudijskih funkcija, uključujući, ali ne ograničavajući se na informacije utvrđene pravilom 61. (Poverljivost), pravilom 52. (Većanje) i pravilom 53. (Glasanje) Poslovnika o radu br. 01/2023.

2. Sudije su dužne da čuvaju tajnost većanja i glasanja i da uvek postupaju i izražavaju se uz potrebnu samokontrolu koju zahteva njihova funkcija.
3. Sudije ne smeju prenositi poverljive informacije nikome van Ustavnog suda, bilo namerno ili zbog nemara, uključujući, ali ne ograničavajući se na informacije koje se odnose na predmete, diskusije koje su vođene tokom većanja i nejavnih sednica, nejavne informacije koje se odnose na unutrašnju upravu, kao ni svaku drugu informaciju koja je zaštićena zakonom i koju su saznale tokom obavljanja sudske funkcije.

Član 7. Lojalnost

1. Sudije su dužne da poštuju svoju obavezu lojalnosti Ustavnom sudu.
2. Sudije će koristiti usluge službenika i drugih zaposlenih u instituciji na razuman način i uz poštovanje.
3. Sudije su dužne da odgovorno upravljaju materijalnim resursima institucije.
4. Sudije su dužne da se uzdrže od davanja bilo kakve izjave van institucije koja bi mogla narušiti njihov ugled.

Član 8. Profesionalne veštine

1. Sudije su dužne da obavljaju svoje dužnosti uz punu posvećenost, marljivost, profesionalnost i veliku opreznost, pravično i efikasno i u punoj saglasnosti sa Ustavom, važećim zakonodavstvom u Republici Kosovo i internom regulativom Ustavnog suda.
2. Sudije moraju da budu posvećene stalnom usavršavanju svojih profesionalnih veština i znanja i angažovati se tako da budu informisane o najnovijim dešavanjima u oblasti ustavnog pravosuđa i relevantnoj domaćoj, regionalnoj i međunarodnoj sudske praksi.

Član 9. Sloboda izražavanja

1. Sudije su dužne da svoju slobodu izražavanja ostvaruju na način koji je u skladu sa njihovom sudske funkcijom, uz lojalnost prema Ustavnom sudu i na način koji ne narušava dostojanstvo, ugled i autoritet drugih sudiya i Ustavnog suda i poverenje građana u Ustavni sud.

2. Sudije su dužne da se uzdrže od bilo kakvog reagovanja, izražavanja mišljenja i komentara u vezi sa predmetima koji su na razmatranju u Ustavnom sudu, u bilo kom obliku, pre objavljivanja konačne odluke.
3. Sudije su dužne da se uzdrže od reagovanja, izražavanja mišljenja i komentara u vezi sa objavljenim odlukama Ustavnog suda i njegovim radom uopšte, u bilo kom obliku koji bi mogao da naruši dostojanstvo i ugled drugih sudija i Ustavnog suda, kao i poverenje građana u Ustavni sud. Ovo se podjednako odnosi kako na vršenje sudijske funkcije tako i na predstavljanje Ustavnog suda, kao i na akademske i druge javne ili privatne aktivnosti van Ustavnog suda.
4. Suprotna i podudarna mišljenja sudija Suda moraju uvek biti u skladu sa Zakonom o Ustavnom sudu, Poslovnikom o radu, ovim Etičkim kodeksom i standardima utvrđenim mišljenjima Venecijanske komisije. Izražavanje drugačijeg mišljenja u ovim izdvojenim mišljenjima mora uvek odražavati lojalnost Ustavnom sudu i očuvanje autoriteta, dostojanstva i kredibiliteta svih sudija i Ustavnog suda.
5. Sudije moraju pokazivati najveći oprez pri korišćenju društvenih medija.

Član 10. Dodatne aktivnosti

1. Sudije su dužne da daju prioritet svom sudijskom radu, a svako dodatno angažovanje sudija mora biti u potpunosti u skladu sa njihovom nezavisnošću, nepristrasnošću i njihovim radnim obavezama u svojstvu sudije.
2. Sudije se ne mogu angažovati ni u jednoj vrsti profitabilne ili neprofitabilne dodatne aktivnosti, koja je nespojiva sa njihovom funkcijom utvrđenom u članu 5. (Zabranjene delatnosti) Zakona o Ustavnom sudu.

Član 11. Primena Kodeksa nakon isteka sudijskog mandata

1. Odredbe ovog Kodeksa nastavljaju da važe za sudije i nakon isteka njihovog sudijskog mandata, u meri u kojoj su primenljive. Sudije i nakon isteka sudijskog mandata ostaju u obavezi da postupaju sa integritetom, dostojanstvom, lojalnošću Ustavnom sudu i uz poštovanje obaveze poverljivosti.
2. Sudije su i nakon isteka sudijskog mandata dužne da se uzdržavaju od reagovanja, izražavanja mišljenja i komentara u vezi sa objavljenim odlukama Ustavnog suda i njegovim radom uopšte, u bilo kom obliku koji bi mogao da naruši dostojanstvo i ugled drugih sudija i Ustavnog suda, kao i poverenje građana u Ustavni sud.

Član 12. **Tumačenje i primena**

1. Tumačenje ovog Kodeksa vrši isključivo Ustavni sud, u duhu međunarodnih standarda i pravila koja uređuju etiku i ponašanje sudija.
2. Predsednik/ca Ustavnog suda osniva Konsultativnu komisiju sastavljenu od troje (3) najstarijih aktuelnih sudija, kako je utvrđeno u pravilu 11. (Prvenstvo sudija) Poslovnika o radu br. 01/2023. Predsednik/ca Ustavnog suda je uz pomoć Konsultativne komisije odgovoran/a da osigura pravilnu primenu ovog Etičkog kodeksa.
3. Ukoliko je ponašanje predsednika/ce predmet ocene i tumačenja, zamenik/ca predsednika/ce će zameniti predsednika/cu, dok će se Konsultativnoj komisiji dodati još jedan član/ica, odnosno sledeći najstariji po redu aktuelni sudija/tkinja. Ukoliko je ponašanje nekog drugog člana/ice Konsultativne komisije predmet ocene i tumačenja, dotičnog člana/icu Konsultativne komisije će zameniti sledeći najstariji po redu aktuelni sudija/tkinja. Ne dovodeći u pitanje odredbe Zakona o Ustavnom суду i Poslovnika o radu, Konsultativna komisija, u pojedinačnom slučaju, može dati relevantno mišljenje dotičnom sudiji/tkinji ili bivšem sudiji/tkinji nakon što ga sasluša.

Član 13. **Stupanje na snagu**

1. Ovaj Kodeks stupa na snagu u trenutku potpisivanja, nakon što bude usvojen većinom glasova svih sudija na administrativnoj sednici.
2. Stupanjem na snagu ovog Kodeksa, stavlja se van snage Kodeks ponašanja za sudije, usvojen 2013. godine.

Priština, 7. jula 2023. godine

